

JAROSLAV HAŠEK

*Le parve besonio
e le justitia*

traducite per Onofrio Notarstefano

Union Mundial pro Interlingua – www.interlingua.com

Jaroslav Hašek: Le parve besonio e le justitia

Transcription e composition: Onofrio Notarstefano

Publicate: octobre 2011

© 2009-2011 Onofrio Notarstefano e Union Mundial pro Interlingua

Originalmente publicate in 2009 como Extra pro abonatos de Panorama in interlingua (ISSN 0903-2932).

Tote derectos reservate. Iste texto es facite disponibile pro uso non-commercial solmente. Tote formas de re-vendita o re-distribution electronic o imprimite es prohibite sin permission in scripto. Nulle parte de iste publication pote assi esser reproducite, copiate, conservate in un systema de cercar o transmittite in ulle forma o per ulle methodo: graphic, electronic, mechanic, photographic, registrate sur disco o cassetta, transferite a bases de datos o in altere maniera sin permission in scripto. Es permittite citar in recensioni con indication del fonte.

Bibliotheca electronic in interlingua

www.interlingua.com

Le Bibliotheca electronic in interlingua es un collection de eLibros, redigite e publicate per le Union Mundial pro Interlingua (UMI), www.interlingua.com

LE PARVE BESONIO E LE JUSTITIA

Heri vespere io ha incontrate un amico qui esseva multo indignate. Ille murmurava continuentemente qualcosa e finalmente ille diceva que ille malediceva le leges. In simile circumstantias, le deber de omne bon citatano es nunquam perder le presentia de spirito e dicer loyalmente: «Il non essera, pois, iste grande problema.»

E io lo diceva, ma ille homine blasphemava ancora plus forte e pronunciava alicun phrases offensive. Ille comenciava imprecuar contra le policieros, pois ille parlava del magistratos, pois recomendava a insultar le policia, re le prefectos provincial ille parlava sputante, al fin ille execrava le magistratura e quando ille habeva analysate in belle ordine tote iste institutiones destinate al protection del humanitate, del citates, del animales e del Stato, ille me dava iste papiro jalnite:

CONVOCATION

Senior Josef Konvelský, in su loco.

Con iste documento nos presentara vos, pena de 6 horas de detention, per ordine del tribunal del regal citate de Praga del die 7 de octobre 1904, n. de ord. P 23.714/3, delicto paragrapho 3 ordinantia trib. del die 7/3/1888 n. 165.538, presentar se intra tres dies, alteremente vos essera constringite per le fortia.

Tribunal provinc. imper. regal de Vinohrady, sez. VI, 9 de januario 1907

Signatura illegibile

«Paragrapho 3 ordinantia trib. del die 7/3/1888, n. 165.538, solo le diabolo poterea comprender; que es, amico mie?»

«Io scelerato, inutile homine,» diceva le amico, «io ha peccate contra iste paragrapho tres annos retro. Io inutile homine un nocte ha facite le besonietto. Un caso que ha detalios terrificante. Io te narra toto.

Tres annos retro a dece horas e medie de nocte, quando le gente exi ab le theatros, exiva anque io. Le diabolo sape qual esseva le spectaculo. Jam a theatro io sentiva le necessitate de facer le besonietto, ma io non voleva ir al latrina del theatro perque io non tolera le presentia del gente, il me place star tranquille e sibilare, *fiu fi*. Io percorreva ergo rapidamente le curso Ferdinand e illac il habeva le gente qui exiva ab le theatros e le luces del tram. Audi attentemente, illo es interessante.

Ille vice in via Karolina Světlá on reparava le edificio del direction de policia. Presso ille trabes il habeva pace, silentio, in breve illo esseva un loco multo apte. Io me mitteva ergo contra le trabes e faceva lo

que mi sanitate demandava. Io sibilava mi solite: «*Fiu, fiu, fi, fiu.*» Improvisamente ab le porta del direction de policia exi un policiero, ille me sasi e dice: «Que face vos ci?»

«Un besonietto,» io respondeva tranquille.

«Veni con me al loco de guarda,» me invitava le policiero.

«Que vos permite,» io diceva «immediatamente, ma face me ajustar le vestimentos.»

«Vos non pote ajustar le vestimentos,» diceva le policiero, «in iste caso le vestimentos es le *corpus delicti.*»

Dum nos iva, io buttonava alicun buttones. Al loco de guarda ille me portava a un inspector, qui faceva le relation.

«Io pote testimoniari sub juramento,» diceva le policiero con voce firme, «que iste senior faceva su besonietto super le trabes accumulate ante le direction de policia.»

«Que vos narra como le factos ha evenite,» demandava al policiero le inspector.

Ille diceva: «Io ha observate ab le porta un figura que se approximava al trabes. Io ha habite le suspicion que il eveniva qualcosa illegal. Un instante depost io ha audite un gurguliar e sibilos. Io accurre e surprinde le transgressor justo dum ille voleva buttonar se le pantalones.»

«Ha vos habite le suspicion,» demandava le inspector, «que le accusato ha seligite un loco justo presso le direction de policia?»

«Esseva multo insolite su absolute calma,» re-

spondeva le policiero.

Le inspector de policia se adressava a me: «Pote vos adder qualcosa o confessa vos?»

Io confessava.

«Vostre nomine?» «Josef Konvelský.» «Ubi vos habita?» «Vinohrady 1862.» «Residentia?» «Slaný.» «Ha vos jam essite condemnate?» «No.» «Vos ergo non ha unquam essite condemnate?» «No, nunquam.» «Le nomine de vostre patre.» «Antonin Konvelský.» «E vostre matre?» «Maria.» «Nascite?» «Kautská.» «Ha vos ancora un granpatre o un granmatre?» «No.» «Quante annos ha vos?» «Trenta!»

Le inspector iva al telephono e clamava le commissariato de Vinohrady. «Hallo! Que vos invia qualcuno pro vider si al numero 1862 habita un certe Konvelský, trenta annos, residente a Slaný, de Antonin Konvelský e Maria nascite Kautská.»

Un medie hora depost on habeva le responsa: «Le homine habita vermente in ille casa. Le portera dice que ille es un homine disordinate.»

«Vos pote ir,» me diceva le inspector, «e un altere vice que vos rememora que le strata del direction de policia non es le loco apte pro facer le besonietto.»

Duo septimanas depost io habeva un convocation ab le prefectura de Vinohrady. Io iva e grande esseva mi meravilia quando io notava como es mal considerate illac un persona qui ha facite un besonietto de nocte.

«Illo non ha essite un cosa intelligente,» me diceva le functionario. «Vos poteva facer lo alterubi. Le administration de Praga demanda nos investigar. Lo

ha facite vos con le intention de damnificar le citate de Praga como organo responsabile del pavimentationes?»

«No.»

«Ben. Vos ha ergo facite vostre besonietto sin alicun intention?»

«Si.»

«Ben. Vos pote ir a casa, ma io adverti vos que le strata del direction de policia non es le loco apte pro facer le besonietto.»

Il passava tres septimanas e io recipeva un nove convocation in prefectura. Illac illes me diceva: «Le citate de Praga ha emittite le ordinantia del die 7 martio 1888 n. 165.538. Es note a vos le contento de ille ordinantia?»

«No.»

«Non mesmo del paragrapho 3 de iste ordinantia?»

«Minus que nunquam.»

«*Error vel ignorantia iuris non excusat*¹,» diceva le functionario, e ille me inviava a casa.

Ma il non ha duo sin tres, e io recipeva un nove convocation.

«Vos es ci le tertie vice,» me diceva le sever functionario. «Le citate de Praga assere con firmessa que nos debe investigar accuratamente de qual mensura vos ha damnificate le administration del citate con vostre comportamento. Memora vos quante decimetros quadrate de pavimento stratal esseva aspergite?»

«Isto on poterea reconstruer,» io diceva. «Face me pender e pois face le autopsia de mi cadavere. Que

vos aperi le vesica e que vos mensura su contento. Io face notar que il necessita anque considerar le eventual inclination del pavimento stratal e le foramines que poterea esser in illo. Anque le conditiones meteorologic es importante...»

«Vos pote ir a casa.»

Io iva a casa.

Un mense depost io recipeva un intimation del tribunal del regal citate de Praga, in le qual on diceva que io habeva committite delicto contra le paragrapho 3 del ordinantia del tribunal del die 7 de martio 1888 n. 165.538, e per iste delicto io esseva condemnate a un mulcta de 2 coronas, e in caso de insolventia a 6 horas de imprisonment. Io poteva presentar recurso intra 8 dies al tribunal.

Alora io faceva recurso:

Illustre tribunal imperial regal!

Le tribunal del regal citate de Praga me ha condemnate al mulcta de 2 coronas, eventualmente al imprisonment pro 6 horas, per haber transgredite le paragrapho 3 del ordinantia del tribunal del die 7 de martio 1888. Le subscribite demanda le annullamento de iste condemnation e recurre con le sequente objectiones:

A – Ille faceva le besonietto pro le interesse del proprie sanitate; al ill. tribunal i.r. es certo note le casos de ruptura del vesica.

B – Ille non offendeva con isto le pudor, proque ille esseva vidite solo per un policiero e il esseva nocte.

C – In fin ille non damnificava le citate de Praga, proque ille faceva le besonietto super un cumulo de trabes presso le direction de policia.

Un anno de post io habeva un decreto con le qual on non credeva deber prender in consideration mi objectiones e le execution del besonietto esseva novemente rehabilitate a su qualitate de delicto.

Pois illes voleva sequestrar me qualcosa pro haber ab me le duo coronas de mulcta. Ma io habeva nihil, ergo io, durante tres annos ha recipite convocationes continue assi que io iva a facer me imprisonar per 6 horas. Io te preca, scribe super isto un articulo. Io me facera constringer per le fortia.»

Io lo ha promittite a ille, ma al fin io non ha scribite le articulo ma solo narrate re le caso de Josef Konvelský, qui nunquam cessara imprecari contra le bureaucratia e le leges...

¹ *Le error o le ignorantia non excusa le transgression del lege.*